

Hjertet er kommet til skade og vil sove

In Love, Marcus Stone, 1888

KRITIK / 18.11.20

Tre nye digtsamlinger svælger i nostalgi, kærlighed, vrede og sorg – og den poetiske patos står stærkest, når det gør mest ondt.

Noa Kjærsgaard Hansen

Efter at have afsluttet underrubrikken, bed jeg mærke i, at det også er starten på et omkvæd i en duet mellem Burhan G og Medina.

Men faktisk kan det næsten ikke være et mere rammende sentimentalt anslag for denne trippeldigtsamlingsanmeldelse af Søren Fauths *Moloch – en fortælling om mit raseri*, Juliane Preislers *Højtelskende* og oversættelsen af finsksvenske Tua Forsströms *En aften i oktober roede jeg ud på søen & optegnelser* (to digtsamlinger i én flot bog – så faktisk er det vel en kvadruplex-anmeldelse).

Fælles for de tre samlinger er nemlig, at det er de helt store følelser, der udspiller sig på linjerne, og der, hvor de alle er bedst, er der, hvor det gør mest ondt. For Fauth er sorgen og vreden over et bedrag det gennemgående tema, ja, vel nærmest en præmis. Hos Preisler er sorgen en uundgåelig og organisk del af livet og sproget med tabet af en elsket. Mens sorgen hos Forsström bliver konkret og barsk med tabet af barnebarnet Vanessa.

Eksistentiel og konkret sorg

Den første af de to Forsström-digtsamlinger i Maja Lucas' og Kamilla Löfströms glimrende oversættelse har et undersøgende og tilnærmelsesvist ødelæggende udgangspunkt, når det kommer til at beskrive sorgen. Og det må ikke misforstås. Det ødelæggende træder frem som en mulighed i sproget, hvor noget må nedbrydes, så noget andet kan vokse frem.

Et billede af nogle fisk, der skal sejles ud og druknes, går igen flere gange som et eksempel på et mørkt tilstedevær, mens sproget i sig selv også ødelægges smukt, når »vand i vand regner tårer løber langs / kinderne vand langs halsen / Insomnia / glitterstorm hysteri«. Og ud af denne glitterstorm, vokser der sætninger, der indeholder både styrke og skrøbelighed. Tag bare denne lille perle, der står alene og dirrer på sin egen side: »Men hvorfor er du ked af det / Når jeg sover ved jeg hvorfor / jeg er ked af det.«

“ Det er de helt store følelser, der udspiller sig på linjerne.

Mens sorgen i *En aften...* er eksistentiel, bliver den i *Optegnelser* konkret og hjerteskræende. Drømmende billeder blandes med udstrakte hænder og kærlighedserklæringer til det afløde barnebarn. To af samlingens stærkeste tekster kommer i forlængelse af hinanden, hvor den sidste nærmest fungerer som kommentarspor til den første.

På den ene side de første sætninger: »Skyerne gråden og tågen Vanessa / Løber vand langs kinderne halsen / Græder til gråden holder op med at græde« og på den anden side de første spørgsmål: »Hvad er det for nogen skyer? Hvad er det for en tåge? Løber der regn langs halsen?« Det er stærkt og samtidig en fin metakommentar til sprogets (u)muligheder og begrænsninger.

Poleret patos

Anderledes erotisk slås det an i Juliane Preislers samling *Højtelskende*, hvor »Halshuden strammede / og maven blussede / ovenover skødet« fra første færd. For en uerfaren Preisler-læser, er det en forunderlig og overvældende poleret patos, som Preislers ellers ofte korte digte fylder siderne med.

Samlingen er delt op i fire dele, hvor man kommer på en rejse gennem alle tiders elskende – fra barndommen, gennem voksenlivet og til samlingens stærkeste tredje del, hvor den elskede er gået bort. I denne del får digtenes patos, som hos Forsström, en anden og mere naturlig tilstedeværelse.

Her er et digt, som meget fint indkapsler både den sproglige ubeskedenhed og tosomhedens sårbarhed: »Morgens på mindste vinger / under karme og i sprækker, / og på gulvet hvor du stod engang / og var så

FAKTA

Tua Forsström, *En aften i oktober roede jeg ud på søen & optegnelser*, Forlaget Arabesk

Juliane Preisler, *Højtelskende*, Forlaget Vandkunsten

DIGTE Juliane Preisler
Højtelskende

Søren Fauth, *Moloch – en fortælling om mit raseri*, Forlaget Vandkunsten

Vi bruger cookies

Vi bruger cookies til at integrere med vores videoudbydere og til at lave anonymiseret statistik over trafikken på vores hjemmeside.

[Læs mere](#)

Statistik

Sociale Medier

Giv samtykke til alle

Mere om vores privatlivspolitik

anføre en (otte eksPLICIT) undersøgelse af, hvordan poesien kan beskrive de følelser, vi ikke eliers kan sætte ord på.

Men til forskel er Søren Fauths jeg vredt. Og det er denne vrede, som driver den – hold nu fast – 244 sider lange digtsamling! Samlingens primære setting er i Spanien, hvor jeg et rejser til, da konen fortæller om sin utroskab. Og de daglige, timelange cykelture, som han ifølge egne dogmer først må drage på, når han har oversat tre sider af Thomas Bernhards roman *Beton*, burde have en lindrende effekt mod smerten og angsten – som han skriver »Cyklen er mit stof / den eneste form / der holder sammen på det splintrende«. Men det gør ham snarere mere vred, fordi det giver rum og luft til at prøve at forstå. Jo mere han forstår, jo mere vred bliver han:

»Jeg vender på toppen af stigningen / vendepunktet er samtidig overgangsstation mellem to / provinser / Provincia de Málaga og Provincia Granada / desværre ikke overgangen mellem mig og en anden / mellem mig og et bedre menneske / mellem mig og noget uden for jalousien«

“ I alle tre værker er der, på vidt forskellige måder, en symbiose mellem menneske og natur.

I små intermezzoer inviteres læseren med ind i fint beskrevne minder om den blomstrende kærlighed, som han ufortrødent prøver at holde fast, vi får smag for hans dybe kærlighed til de fire børn og hans næsten patologiske forhold til tysk litteratur og filosofi.

Når Fauth skriver bedst, er det med en – sjovt nok – nærmest Bernhardsk besættelse, hvor vreden får lov at udfolde sig i monotone, men fantastiske gentagelsesstrukturer, når had erstattes af kærlighed, der erstattes af had, eller når den ellers til tider uoverskuelige udladning af følelser, får en legitim og følsom ramme at træde ind i.

Som den voldsomme, men også smukke beskrivelse af en tur til Sardinien, hvor deres søn er ved at blive kvalt i et sengegærde. Mens det omvendt næsten er for meget, når samme søn skal roses for sin *forankretthed* og *sociale intelligens*. På den måde er det hele tiden lige ved og næsten. Der er formidable passager, men der er for mange ligegyldige bemærkninger om efterskoler og middage med Pia og Rene; der er stærke digte, men der er alt for mange af dem; der er lidelse og passion, men for meget Schopenhauer og for lidt vilje til at skære fra.

De to udgivelser fra Vandkunsten og Forsström-oversættelsen på Arabesk byder på et tagselv-bord af intensitet. Hos Søren Fauth er der en tendens til, at vreden tager styringen med teksten, og det er synd, for der er meget godt at hente. Til gengæld kunne man ønske, at Preislers digte var lidt mere vrede eller bare noget andet end blot følsomme og smukke. Kombinationen af de to, vreden og følsomheden, findes til gengæld i en ret fin balance i Forsströms to samlinger.

I alle tre værker er der, på vidt forskellige måder, en symbiose mellem menneske og natur. Fauth indoptager den i sin ængstelige lyrik (lyra?), der bare *må* og *skal* ud, som han *må* og *skal* ud på den cykel og være i naturen. Forsström og Preisler har begge en anden og mere organisk måde at indoptage naturen direkte i sproget, hvor naturen, som hos Preisler, bliver til noget mere end bare natur, hvor »alting knager dybt / af frost og fuldmåne« eller som hos Forsström, hvor mennesket og sorgen går i et med den: »Hjertet er kommet til skade og vil sove, det sner gennem / hjertet der blev en hare i skoven.«

